

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laeiksi vammaisetuksista annetun lain, toimeentulotuesta annetun lain 7 b §:n ja sairausvakuutuslain 10 luvun 2 §:n ja 11 luvun 2 §:n muuttamisesta

Johdanto

Sosiaali- ja terveysministeriö pyytää lausuntoanne luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laeiksi vammaisetuksista annetun lain, toimeentulotuesta annetun lain 7 b §:n ja sairausvakuutuslain 10 luvun 2 §:n ja 11 luvun 2 §:n muuttamisesta.

Hallituksen esitysluonnoksen mukaan vammaisetuksista annetun lain (570/2007) mukaista lapsen perusvammaistukea ehdotetaan myönnettäväksi myös keliakiaa tai ihokeliakiaa sairastavalle lapselle, joka noudattaa gluteenitonta ruokavaliota. Samalla muutettaisiin perustoimeentulotukea koskevaa säännöstä toimeentulotuesta annetussa laissa (1412/1997) siten, että jatkossa keliakiaa tai ihokeliakiaa sairastavan osalta muina perusmenoina otettaisiin huomioon 38 euroa kuukaudessa keliakiasta johtuvien ylimääräisten ravintomenojen kattamiseksi ainoastaan, jos henkilö on täyttänyt 18 vuotta.

Lisäksi ehdotetaan muutettavaksi vammaisetuksista annetun lain menettelysäännöksiä koskien lääketieteellistä selvitystä ja etuuden myöntämisen pituutta. Jatkossa muukin kuin lausuntomuotoinen lääketieteellinen selvitys riittäisi vammaisetusasiassa lääketieteellisenä selvityksenä, jos siinä olisi asian ratkaisemiseksi tarvittavat tiedot. Lisäksi laissa määriteltäisiin se, milloin vammaisetus myönnetään toistaiseksi voimassa olevana ja milloin määräaikaisena etuutena.

Hallituksen esitysluonnoksen mukaan sairausvakuutuslain (1224/2004) mukaisen erityishoitorahan myöntämisedellytystä muutettaisiin hoidettavan lapsen iän osalta siten, että oikeus etuuteen olisi alle 18-vuotiaan lapsen vanhemmalla.

Tausta

Pääministeri Orpon hallituksen ohjelman mukaan palautetaan keliakiakorvaus alaikäisiä ja alemman tulotason aikuisia painottaen.

Pääministeri Orpon hallituksen ohjelman mukaan edistetään ammattihenkilöstön mahdollisuuksia kohdentaa työaikaasi asiakastyöhön sekä vähennetään ammattihenkilöstöltä vaadittavan kirjallisen työn, kuten säädösperäisten lausuntojen ja erilaisten todistusten, määrää. Sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonalan hyvinvointialueita koskevien

velvoitteiden laaja-alaisen keventämisen edistämiseksi asettaman valtiosihteeriöryhmän työssä on noussut esiin tarve muuttaa vammaisuuksista annetun lain mukaista menettelysäännöstä koskien vammaisuuushakemuksen liitteeksi tarvittavaa lääketieteellistä selvitystä sekä täsmentää lakiin sitä, milloin etuus myönnetään toistaiseksi ja milloin määräaikaisena.

Valmisteltaessa etuuden saajaa koskevia ikärajojen muutoksia mm. kansaneläkelakiin, sairausvakuutuslakiin sekä Kansaneläkelaitoksen kuntoutusetuuksista ja kuntoutusrahaetuksista annettuun lakiin (HE 125/2024 vp), havaittiin tarve tarkastella myöhemmin eräitä muita etuuslainsäädännön ikärajoja. Mainittu ikärajoja koskeva muutosesitys ei koskenut sairausvakuutuslain mukaista erityishoitorahan myöntämisedellytystä lapsen ikärajan osalta.

Vastausohjeet vastaanottajille

Kuka tahansa voi antaa lausunnon.

Lausunto pyydetään ensisijaisesti antamaan vastaamalla lausuntopyyntöön lausuntopalvelun kautta. Ohjeet palveluun rekisteröitymiseksi ja palvelun käyttämiseksi löytyvät lausuntopalvelun sivulta Ohjeet > Käyttöohjeet (käyttäjätuki: lausuntopalvelu.om(at)gov.fi). Ministeriöiden tulee lisäksi tallentaa lausuntopalvelussa antamansa lausunto VAHVA-asianhallintajärjestelmään asialle VN/10990/2024.

Jos lausuntoa ei ole mahdollista antaa lausuntopalvelussa, lausunto voidaan vaihtoehtoisesti toimittaa ministeriön kirjaamoon sähköpostilla osoitteeseen kirjaamo.stm(at)gov.fi tai postitse osoitteeseen Sosiaali- ja terveysministeriö, Meritullinkatu 8, Helsinki PL 33, 00023 Valtioneuvosto. Kirjaamoon toimitetussa lausunnossa pyydetään mainitsemaan asianumero VN/10990/2024. Lisäksi kirjaamoon toimitettu lausunto pyydetään lähettämään esimerkiksi sähköpostin liitetiedostona Word- tai PDF-muodossa, jotta lausuntoasiakirja ei sisällä tarpeettomia henkilötietoja, kuten yksityishenkilön sähköpostiosoitetta.

Kaikki annetut lausunnot ovat lähtökohtaisesti julkisia viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain (621/1999) mukaisesti. Lausunnot julkaistaan hankkeen julkisilla hankesivuilla (valtioneuvosto.fi/hankkeet, tunnus VN/10990/2024). Yksityishenkilön lausunto julkaistaan kuitenkin hankesivuilla tietosuojasystä ainoastaan, jos henkilö tätä kirjallisesti pyytää esimerkiksi lausuntonsa yhteydessä tai sen saateviestissä.

Lisäksi kaikki lausuntopalvelussa annetut lausunnot, mukaan lukien yksityishenkilöiden lausunnot, ovat automaattisesti kaikkien nähtävissä lausuntopalvelussa. Ministeriö ei julkaise kirjaamoon toimitettuja lausuntoja lausuntopalvelussa.

Lausunnossa ei tule ilmoittaa tarpeettomia henkilötietoja. Vaikka yksityishenkilön kirjaamoon toimittamaa lausuntoa ei julkaistaisi verkossa, lausunto on ministeriöltä kaikkien saatavissa viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain mukaisesti.

Aikataulu

Lausunto pyydetään antamaan viimeistään 13.2.2026.

Valmistelijat

Lisätietoja asiasta antavat:

Erityisasiantuntija Hanna Tervahauta, etunimi.sukunimi(at)gov.fi, puh. +358(0)295 163 418 (vammaisetsuudet), ei tavoitettavissa 22.12.2025-1.1.2026,

Neuvotteleva virkamies Anu Kangasjärvi, etunimi.sukunimi(at)gov.fi, puh. +358(0)295 163 242 (toimeentulotuki), ei tavoitettavissa 22.12.2025-6.1.2026,

Hallitusneuvos Eva Ojala, etunimi.sukunimi(at)gov.fi, puh. +358 (0)295 163 066 (erityishoitoraha), ei tavoitettavissa 1.-6.1.2026 ja 20.-30.1.2026.

Linkit

<https://stm.fi/hanke?tunnus=STM036:00/2024>

<https://stm.fi/sv/projekt?tunnus=STM036:00/2024>

Liitteet:

[LUONNOS hallituksen esitykseksi.pdf](#)

[Utkast till propositionens huvudsakliga innehåll och lagförslag.pdf](#)

Jakelu:

Akava ry
Elinkeinoelämän keskusliitto EK
Etelä-Karjalan hyvinvointialue
Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialue
Etelä-Savon hyvinvointialue
Etelä-Suomen aluehallintovirasto
Helsingin kaupunki
HUS
Hyvinvointiala HALI ry
Hyvinvointialueyhtiö Hyvil Oy
Itä-Suomen aluehallintovirasto
Itä-Uudenmaan hyvinvointialue
Kainuun hyvinvointialue
Kansaneläkelaitos
Kanta-Hämeen hyvinvointialue
Keliakialiitto ry
Keski-Pohjanmaan hyvinvointialue
Keski-Suomen hyvinvointialue
Keski-Uudenmaan hyvinvointialue
Kunta- ja hyvinvointialuetyöntajat KT
Kymenlaakson hyvinvointialue
Lapin aluehallintovirasto

Lapin hyvinvointialue
Lapsiasiavaltuutettu
Lastensuojelun Keskusliitto ry
Lounais-Suomen aluehallintovirasto
Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirasto
Länsi-Uudenmaan hyvinvointialue
Lääkäripalveluyritykset ry
Omaishoitajaliitto ry
Pirkanmaan hyvinvointialue
Pohjanmaan hyvinvointialue
Pohjois-Karjalan hyvinvointialue
Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialue
Pohjois-Savon hyvinvointialue
Pohjois-Suomen aluehallintovirasto
Päijät-Hämeen hyvinvointialue
SAMS Samarbetsförbundet kring funktionshinder rf
Satakunnan hyvinvointialue
Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto Valvira
SOSTE Suomen sosiaali ja terveys ry
STTK ry
Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö SAK ry
Suomen Kuntaliitto
Suomen Lääkäriliitto ry
Suomen Yrittäjät SY ry
Terveiden ja hyvinvoinnin laitos
Valtiovarainministeriö
Vammaisfoorumi ry
Vantaan ja Keravan hyvinvointialue
Varsinais-Suomen hyvinvointialue
Yhdenvertaisuusvaltuutettu
Ålands landskapsregering

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Lausuntopalaute koskien ehdotusta vammaisetuuksista annetun lain mukaisen lapsen perusvammaistuen myöntämiseksi myös keliakiaa tai ihokeliakiaa sairastavalle lapselle, joka noudattaa gluteenitonta ruokavaliota:

Lausuntopalaute koskien ehdotuksia vammaisetuuksista annetun lain menettelysäännösten muuttamiseksi:

Lausuntopalaute koskien ehdotusta sairausvakuutuslain mukaisen erityishoitorahan myöntämisedellytyksen muutokseksi hoidettavan lapsen iän osalta siten, että oikeus etuuteen olisi alle 18-vuotiaan lapsen vanhemmalla:

Muu lausuntopalaute:

Rentola Essi
Sosiaali- ja terveysministeriö

Marjamäki Tarja
Sosiaali- ja terveysministeriö